

Szwedzki program szczepień

CZĘŚĆ OGÓLNA DLA WSZYSTKICH DZIECI

W Szwecji wszystkie dzieci mają prawo być zaszczepione w poradniach dla dzieci i w szkołach przeciw dziewięciu poważnym chorobom.

Ponadto niektórym dzieciom oferuje się szczepienia przeciw zapaleniu wątroby typu B, gruźlicy, grypie i zarażeniu pneumokokami (informacja o dodatkowych szczepieniach na oddzielnej ulotce)

Wiek	Klasa	Szczepionka		
3 miesiące		Błonica, tężec, krztusiec, choroba Heinego-Medina, hib, pneumokoki	1-sza dawka	
5 miesięcy		Błonica, tężec, krztusiec, choroba Heinego-Medina, hib, pneumokoki	2-ga dawka	
12 miesięcy		Błonica, tężec, krztusiec, choroba Heinego-Medina, hib, pneumokoki	3-cia dawka	
18 miesięcy		Świnka, odra, różyczka		1-sza dawka
5-6 lat		Błonica, tężec, krztusiec, choroba Heinego-Medina	4-ta dawka	
6-8 lat	1-2	Świnka, odra, różyczka		2-ga dawka
14-16 lat	8-9	Błonica, tężec, krztusiec	5-ta dawka	

- Opieka zdrowotna w poradni dla dzieci
- Opieka zdrowotna w szkole

Dzieci urodzone do 2001 roku włącznie są od 5-tego roku życia szczepione według innego schematu:

Wiek	Klasa	Szczepionka		
5-6 lat		Choroba Heinego-Medina	4-ta dawka	
10 lat	4	Błonica, tężec, krztusiec	4-ta dawka	
12 lat	6	Świnka, odra, różyczka		2-ga dawka

Jak działa szczepionka?

Przy pomocy szczepionki wprowadza się do organizmu (w formie częściowej lub osłabionej) zarazki, które wywołują daną chorobę. Dawka szczepionki nie wystarcza aby wywołać chorobę, ale jest na tyle duża aby organizm mógł wytworzyć przeciwciała. Później, w przypadku styku z danymi zarazkami, organizm jest na nie odporny i nie dopuszcza do rozwoju choroby.

Szczepionkę wstrzykuje się przy pomocy strzykawki. Zaletą szczepień jest odporność przeciw chorobom i ewentualnym ich powikłaniom. Wadą szczepień jest sama nieprzyjemność zastrzyku oraz ryzyko efektów ubocznych. Żadne zabiegi medyczne nie są wprawdzie pozbawione ryzyka, jednak według Głównego Zarządu Zdrowia i Opieki Społecznej zachorowanie na jedną z wyżej wymienionych chorób niesie z sobą więcej ryzyka niż samo szczepienie.

Szczepienia te nie są jednak obowiązkowe i tylko rodzice decydują czy chcą zaszczepić swoje dziecko. Informacje o przebytych szczepieniach dziecka należy mieć zawsze pod ręką np. w formie karty lub książeczki z poradni dla dzieci (w Szwecji tzw. BVC-kort).

Jaką odporność daje szczepionka?

Niestety nie wszystkie zaszczepione dzieci nabywają odporności (ich organizmy nie wytwarzają wystarczającej ilości przeciwciał). Te dzieci chroni przed zachorowaniem fakt, że prawie wszystkie inne dzieci w Szwecji są zaszczepione i odporne. To też właśnie szybko zapobiega rozszerzaniu się ewentualnych infekcji.

Szczepienia w wieku 3-ech i 5-ciu miesięcy przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, chorobie Heinego-Medina, Hib i pneumokokom dają dziecku podstawową odporność. Następne szczepienie w wieku 12 miesięcy jest dawką, która przedłuża już nabytą odporność. Dalsze dawki przedłużające odporność przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi i chorobie Heinego-Medina podaje się w starszym wieku, w przeciwieństwie do Hib i pneumokoków których już nie potrzeba szczepić na nowo.

Jedna dawka szczepionki przeciw śwince, odrze i różyczce daje dziecku dobrą odporność. Drugą dawkę w starszym wieku w szkole podaje się w celu zapewnienia długotrwałej odporności oraz zapewnienia odporności tym dzieciom, które jej nie nabyły przy pierwszym szczepieniu.

Które choroby wchodzi w skład programu szczepień?

BŁONICA, to niebezpieczna i wysoce zakaźna infekcja gardła która u dzieci może spowodować uduszenie. Bakterie błonicy wydzielają toksynę uszkadzającą m.in. serce, nerki i układ nerwowy w sposób zagrażający życiu.

TĘŻEC wywołują bakterie znajdujące się w glebie przy ewentualnym zakażeniu nimi rany. Bakterie te wydzielają silną toksynę powodującą ciężkie skurcze i paraliż systemu oddechowego, często grożące śmiercią. Choroba nie jest zakaźna, więc jej przeniesienie na inne osoby nie jest możliwe.

KRZTUSIEC to wysoce zakaźna infekcja układu oddechowego, objawiająca się ciężkimi atakami kaszlu, które mogą trwać miesiącami i prowadzić do powikłań takich jak zapalenie płuc. Choroba ta może być bardzo wyczerpująca a nawet śmiertelna dla niemowląt.

CHOROBA HEINEGO-MEDINA to choroba powodowana przez wirusa znajdującego się w ściekach i w zanieczyszczonej wodzie. Dawniej, nawet w Szwecji, umierało na nią wiele osób a wielu innych pozostawało sparaliżowanych lub niepełnosprawnych na całe życie. Dzisiaj choroba ta jest znana tylko w niewielu krajach Afryki i Azji.

HIB to bakteria powodująca poważne i szybko przebiegające infekcje, szczególnie u dzieci poniżej pięciu lat. Śmiertelność tej choroby w przypadku zapalenia opon mózgowych i zakażenia krwi wynosi pięć do dziesięciu procent, a tym co przeżyli grozi np. trwałe uszkodzenie słuchu lub napady drgawek.

PNEUMOKOKI to bakterie, które powodują zarówno łagodniejsze infekcje jak np. zapalenie ucha czy zatok, ale i całkiem poważne czy czasami nawet zagrażające życiu choroby takie jak zakażenie krwi lub zapalenie opon mózgowych. Do tego dochodzi ryzyko powikłań takich jak np. uszkodzenie słuchu lub różne uszkodzenia mózgu. Szczepionka uodparnia na siedem najbardziej wśród małych dzieci pospolitych rodzajów pneumokoków, co odpowiada 70-cio procentowej odporności.

ODRA to wysoce zakaźna i często wyczerpująca choroba wirusowa, przejawiająca się wysoką gorączką, kaszlem i wysypką. Może ona prowadzić do powikłań takich jak zapalenie mózgu, ucha czy oskrzeli. Nie istnieje żaden lek przeciwko odrze, tak że u niezaszczepionych dzieci kończy się ona w niektórych przypadkach śmiercią.

ŚWINKA to zakaźna choroba wirusowa, która atakuje gruczoły ślinowe i centralny układ nerwowy. Częstym powikłaniem jest zapalenie opon mózgowych, które może spowodować trwałe uszkodzenie słuchu lub zupełną głuchotę. Zachorowania u chłopców w wieku już po okresie dojrzewania grożą zapaleniem jąder, które w rzadkich przypadkach może prowadzić do niepłodności.

RÓŻYCZKA jest z reguły łagodną chorobą wirusową występującą u dzieci i dorosłych. Jest ona niebezpieczna tylko dla kobiet w ciąży, ponieważ niesie z sobą duże ryzyko poważnych uszkodzeń mózgu, serca, wzroku i słuchu płodu.

Dostępne szczepionki.

- Przeciwno błonicy, tężcowi, krztuścowi, chorobie Heinego-Medina i Hib podaje się szczepionki łączone w różnych wariantach.
- Świnę, odrę i różyczkę podaje się połączone w jednej szczepionce.
- Szczepionkę przeciwko pneumokokom podaje osobno.

Szczepionki łączone działają identycznie jak pojedyncze i nie ma dowodu na to, że pojedyncze szczepienia miałyby być lepsze. Z pytaniami na temat dostępnych szczepionek prosimy kontaktować się ze szkolną pielęgniarką lub poradnią dla dzieci.

Efekty uboczne szczepionek.

U większości dzieci nie występują żadne albo nikłe efekty uboczne szczepionek. Ewentualne efekty uboczne powinny przeminać po paru dniach. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości lub gdyby dziecko czuło się bardzo źle należy skontaktować się ze szkolną pielęgniarką, poradnią dla dzieci lub inną służbą zdrowia.

Szczepionka przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, chorobie Heinego-Medina, Hib i pneumokokom

ZWYKŁE (występujące u co najmniej 1 na 100 zaszczepionych): miejsce szczepienia zaczerwienione, spuchnięte i bolesne, lekka gorączka, biegunka, wymioty.

NIETYPOWE ALBO RZADKIE (U NIEMOWLĄT): nieprzerwany płacz przez kilka godzin, gorączka około lub nawet ponad 39 °C, silnie zaczerwienione lub spuchnięte miejsce szczepienia, drgawki gorączkowe, osłabienie, wykwit pokrzywkowy.

NIETYPOWE ALBO RZADKIE (U DZIECI): gorączka około lub nawet ponad 39 °C, silnie zaczerwienione lub spuchnięte miejsce szczepienia, wykwit pokrzywkowy, reakcje alergiczne.

Szczepionka przeciw świnie, odrze i różyczce

ZWYKŁE (występujące u co najmniej 1 na 100 zaszczepionych): miejsce szczepienia zaczerwienione, spuchnięte i bolesne. Reakcja podobna do przebiegu samej choroby w jej lekkiej formie. Najczęściej gorączka i wysypka 1 do 2 tygodni po szczepieniu. Dziecko nie może zarazić innych, a objawy przechodzą zwykle po kilku dniach. Po drugiej dawce szczepionki już rzadko występują takie reakcje.

NIETYPOWE ALBO RZADKIE: szybko przemijający lekki ból stawów, drgawki gorączkowe, reakcje alergiczne.

O czym należy pamiętać w przypadku podróży za granicę

Należy pomyśleć o tym, że lepiej było by przyjąć na szczepienie na długo wcześniej przed planowaną podróżą. Być może będą też potrzebne zupełnie inne dodatkowe szczepienia. Prosimy poradzić się w poradni dla dzieci lub na stacji szczepień.

Pytania?

Wszystkie pytania prosimy w pierwszym rzędzie kierować do poradni dla dzieci a w przypadku dzieci w wieku szkolnym do szkolnej pielęgniarki.

WAŻNE!

Przed szczepieniem – należy poinformować lekarza/pielęgniarkę o tym czy dziecko jest na coś uczulone (ew. alergię) lub czy wystąpiły jakieś nienormalne objawy przy poprzednich szczepieniach.

Po szczepieniu – w przypadku wystąpienia jakichkolwiek niezwykłych objawów należy skontaktować się z poradnią dla dzieci lub szkolną pielęgniarką.